

EL FUM CEGA' EL DEBAT

ANTONI SALGADO

POSAR PREU A LA VIDA

En la guerra entre salut i tabac hi hagué un punt d'inflexió quan les grans companyies nord-americanes van admetre la seua responsabilitat en la pèrdua de salut dels fumadors. Com a conseqüència, es van comprometre a crear un fons de 300.000 milions de dòlars per a despeses mèdiques derivades del consum de tabac. Aquesta declaració, a més del reconeixement d'una evidència incontestable, és una cortina de fum que tracta d'amagar problemes econòmics més greus.

D'entrada, les quatre grans tabaques demanen que es resolguen els plets particulars pendents en aquell país i també les demandes que més de vint estats han presentat contra aquestes empreses. Econòmicament, el compromís és fàcilment assumible si es té en compte que els guanys l'any 1996 van ser de 45.000 milions de dòlars. Però, com declarava Everett Koop, ex-director general de Salut dels EUA, el possible pacte, a més de ser anticonstitucional, és miserable perquè valora en quatre milions de pessetes la vida de cadascun dels nord-americans morts a conseqüència del tabac.

Desgraciadament, a pesar d'aquestes mesures, de la limitació de la publicitat i de la creixent sensibilitat social, les morts per culpa del tabac continuen augmentant. Els mercats asiàtics i Europa de l'Est són els nous objectius del consum i l'OMS, en l'enquesta més recent sobre el futur de la salut en el segle XXI, continua col·locant el tabac i les seues seqüeles entre les principals causes de mort. Per això, a pesar del valor del reconeixement de la responsabilitat de les empreses tabaques i que la xifra pot semblar elevada, la incoherència econòmico-sanitària del tabac resisteix tota lògica.

XAVIER DURAN

BONES INTENCIONS FETES FUM

La història dels perjudicis del tabac i les demandes contra les tabaques nord-americanes fa giragonses com el fum mateix de les cigarretes. En certs moments el tabac no és nociu, en certes ocasions fins i tot sembla saludable, en altres instants, es pot acceptar un perjudici i pagar a canvi d'evitar més demandes i, segons com, es torna al principi per negligir els estudis que demostren que fumar és perjudicial.

Podria ser positiu que les companyies volguessin pagar un fons per investigar el càncer, si no fos per dues raons: que el fons és ínfim en comparació amb els mals reals que el tabac genera i que quan tenen algun índex de sortir-se'n d'una altra manera, abandonen les seves bones intencions.

Així va passar recentment quan a un jutge se li va acudir que el càncer d'una dona nord-americana, fumadora empedreïda, no es devia al tabac. Com el fum, les mínimes bones intencions de les companyies s'esvaeixen i totes —tret d'una— tornen a la seva actitud fatxenda, segures que amb el seu poder econòmic acabaran imposant les seves tesis.

Dir que el tabac no és nociu és immoral. Però les històries econòmiques tenen poc de moral. A les companyies nord-americanes de tabac el càncer i la recerca per guarir-lo els importa un rave. Només entenen de balanços i guanys. El seu interès en la recerca contra la malaltia del segle es limita a evitar els efectes perjudicials sobre les seves indústries.

Potser les autoritats sanitàries se'n sortiran. Però les tabaques s'obren pas en nous mercats de milers de milions de persones, en països on ni el govern ni els jutges els plantejaran, probablement, gaires problemes.